

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 10 (3172) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Rendkívül megerősödött a keleti arcvonalon a német csapatok ellenállása

Hihetetlen mértékben veti be tartalékait a szovjet hadvezetőség. Taktikai fogást sejt a német hadvezetőség az általános támadás mögött

Tuniszban megsemmisítő vereséget szenvedtek Giraud szabadcsapatai

A szovjet támadások most már az egész keleti arcvonalon megindultak. A legutóbbi hadijelentések arról számoltak be, hogy északon, a Ladoga tó mellett és Schlüsselburgnál a Névan keresztül nagy támadások indultak a német állások, illetve támaszpontok ellen. A támadások természetesen megakadtak a német elhárítás pusztító tüzeiben. Csak egy helyen tudták megvetni a lábukat a bolsevisták, a Néva partján óriási áldozatok árán, azonban ez a hídfő is jelzárolás alatt áll. A Ladoga tó jegén szovjet nehézpáncélosokat lött szét a német tüzérség. Bennünk azonban különösen a magyar frontszakaszon megindult támadások érdekelnek. Eddig csak arról szoltak a hadijelentések, hogy kisebb-nagyobb magyar rohamegységek sikeres vállalkozásokat hajtottak végre a szovjet állások ellen, azonban éppen a vállalkozások sikere érlelte meg bennünk az erős hitet, hogy szovjet támadás esetén a védekezésben is megállják helyüket a magyar honvédek.

Az első nagyobb támadást egy kisebb frontszakasz ellen indították szörnyű tüzérségi előkészítés után. A betörés csak látszólag sikerült, mert a rövid frontszakaszt azonnal lezárták, s így a támadó szovjet egység egérfogóba került. Nyilvánvaló, hogy a teljes megsemmisülés vár rá. Ugyanilyen részleges betöréseket és bekerítéseket jelentenek az arcvonal többi részeiről is.

Érdekes ezekkel kapcsolatban meghallgatni Paul Haase német tüzérezredes tájékoztatóját. A német ezredes — kiváló katonai szakértő — szerint a keleti arcvonal nem összefüggő védelmi vonal, hanem különböző támaszpontok és erőcsoportok sorozata. Ebben a sorozatban az egyes támaszpontok között olykor nagy szabad részek is vannak, amelyeket csak a kétoldali tűz és gyengébb előretolt állások reteszelnék el. Az ellenség tömegtámadásai az ilyen részekben látszólagos sikereket érhetnek el, azonban az ilyen sikerek mulandók, mert rendszeren a betört egységek bekerítésével és megsemmisítésével végződnek. A keleti arcvonalnak ez a sajátossága és a rá alapozott védekező harcmodor különben teljes összhangban áll a német hadvezetés téli célkitűzéseivel, ami a szovjet seregek felmorzsolását jelenti.

Feltűnik még a hadijelentések nyomán az is, hogy hihetetlen kitarással és mekaassággal támadnak a bolsevisták s úgy látszik, hogy mindent a téli támadások sikerére tettek fel. Nyilvánvaló

ebből is, hogy az elmúlt év folyamán elvesztett területek életfontosságuk a szovjet hadi és politikai vezetés számára. A lakosságban és szükséges eszközökben megfogyatkozott Szovjetunió már nem tud ellenállni a tengely és szövetségesei taraszi támadásának. Még egy téli hadjárat már nem lesz. Ezt leg-

jobban a mostani szovjet erőfeszítések bizonyítják. Azért egy pillanattig sem szabad szem elől téveszteni Göbbels dr. kijelentését a háború mostani szakaszának fontosságáról. Göbbels azt mondta: az a győzelem, akié a tél. A tél pedig már félig a miénk s nincs kétség abban, hogy egészen is a miénk lesz.

Amerika lakossága ellenzi Rooseveltt rendszerét

Lisszabomból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint az északamerikai sajtó kifejezésre juttatja az egyre növekvő ellenségeskedést a „kölcson és bérheadási törvény” ellen. A lapok utálnak arra a minapi népmegnyilatkozásra, amelynek alapján megállapítható, hogy a lakosság 82 százaléka ellenzi Rooseveltt rendszerét.

Tangerből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A berberok fokozódó ellenállást fejtenek ki a behatolt angolszászokkal szemben. Már valóságos kis háborút folytatnak és akadályozzák az amerikai hlyőrségek pótlását, főként a belső és hegyi részeken. Harok közben az utóbbi napokban sok löszer és fegyver jutott a felkelők kezére.

Nagy embertartalékkal rendelkezik a szovjet hadvezetés

Zürichből jelentik (MTI): Az angol haditudósítók beszámolója szerint a keleti harctér középső és alsó szakaszán, valamint a sztalingrád-rosztovi vasútvonal mentén a német ellenállás rendkívül megerősödött. Ennek tulajdonítható, hogy a szovjet csapatok előnyomulása a fokozott tömegtámadások ellenére is lassabbá vált.

Berlinből jelentik (MTI): Német illetékes helyen a keleti harctér helyzetének lényegét abban látják, hogy a szovjet hadvezetés félelmetes embertartalékkal rendelkezik. Német részről még nem látják teljesen tisztán, hogy a harctérnek kiterjesztése nem csupán azt a célt szolgálja-e, hogy német erőket kelljen elvonni más szakaszokról?

Giraud szabadcsapatai megsemmisítő vereséget szenvedtek

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Középső-Tuniszban az Atlasz hegység keleti nyulványainál szerdán élenk harci tevékenység folyt. Francia disszidens csapatok nagyobb erővel támadtak egy széles arcvonal több pontján a tengely előre tolt állásai ellen. A támadás arcvonalának déli részén este még nem fejeződtek be a harcok. Ezzel szemben Giraud szabadcsapatai megsemmisítő vereséget szenvedtek a német biztosító lánc északi szárnya ellen intézett támadásuk alatt, amely a páncélosok részéről is erős támogatásban részesült. Kedden délben hosszabb tüzérségi előkészítés után rohamra indultak a gyalogos és páncélos kötelékek a német állások ellen, ahol azonban a német fegyverek hatásos tüzebe jutottak és egyórás harc után 17 páncélos maradt a csatatéren. Gyaioagságuk nagy veszteséget szenvedett,

a megmaradt harcokosok pedig rendetlen menekülésben özőnlöttek vissza. A német gránátosok gyors elhatározással erős ellenlökést intéztek és az ellenfél maradványait kiindulási pontjain túl, messzire visszavetették. A német csapatok a harcokban igen sok foglyot ejtettek, közöttük több tisztet is. A foglyok elkeseredéssel nyilatkoznak az amerikaiakról, akik hátrább tartózkodnak és csak a franciákat küldik előre. Az amerikaiak azt ígérték a franciáknak, hogy korszerűen felszerelik őket, de úgy látszik maguknak sincsen elég felszerelésük. A fogságba esett francia tiszték közül kettő azt kérte, hogy vegyék át a francia légió kötelékébe, amely az angolszászok ellen harcol.

Algir. (Bud. Tud.): A szövetségeseik északafrikai főhadiszállása részleteket közöl a nyugatafrikai vizeken levő fran-

cia hajóhadról. Közlik, hogy Collinet altengernagy a dakari hajóhad parancsnoka hajlandónak mutatkozott arra, hogy Pegran brit tengernagy parancsnoksága alatt szolgáljon. A francia hajók már most is brit kísérővédelemmel közlekednek Afrika partja mentén. A brit tengernagy vezérkari tiszteteket küldött Dakarba, hogy onnan szoros kapcsolatot létesítsen Gibráltárral, Nagybritanniával és Casablancával.

Szabadonbocsátották az amerikaiak Észak-afrikában a börtönök töltelékét

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálati iroda jelenti Washingtonból, Lewis, az amerikai haditájközvetítő hivatal vezetője közölte, hogy szabadon bocsátották mindazokat a harcól franciákat, akik Északafrikában börtönben ültek. Elbocsátották és visszahelyezték hivatalukba a letartóztatásból a szövetségeseik barátait is, akiket a partraszállás pillanatában tartóztattak le. A spanyol polgárháború után Északafrikába menekült spanyolok szabadon élnek a kielölt területeken.

Ülést tartott a titkos japán állami tanács

Toki. (MTI.) A NTL. jelenti: Mint hivatalosan közlik, szerdán a császári palotában összeült a titkos állami tanács, hogy tanácskozzék azokról a sürgős intézkedésekről, amelyeket a kormány tervezett elő. Toyo miniszterelnök részletesen nyilatkozott a kormány előterjesztéséről. Később megjelent a tanácskozás a Tenno is, akinek jelenlétében elfogadták az előterjesztést, melyet még az országgyűlés összeülése előtt ismeretnek.

Lisszabomb. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Hudson angol földművelésügyi miniszter újságírók előtt kijelentette, hogy Anglia újabb belső esata elé jutott, amelyet okvetlenül meg kell nyernie. Ez a esata a mezőgazdasági hadjárat. Ha nem sikerül ebben az évben 500.000 ki-segítő munkást a mezőgazdasági termelés szolgálatába állítani, akkor az ország súlyos válságba jut. A termelés fokozására azért is szükség van, mert a jelentékeny hajótörveszteség miatt erősen csökken a tengerentúlról a behozatal.

Évnyitó teljes ülés volt a törvényszéken

Sikeres munkát fejtett ki a törvényszék birói és tisztviselői kara az elmúlt évben

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i ezék tisztviselői kara csütörtökön délelőtt félhárom órakor teljes ülést tartott az igazságügyi palota dísztermében. A terem közepén elhelyezett elnöki asztalnál dr. Póstényi Márton kir. törvényszéki elnök mellett a birói karból dr. Várady Imre és dr. Jégh Károly foglaltak helyet, a terem megtöltő széksorokon pedig a törvényszék birái, ügyészei és tisztviselői helyezkedtek el.

A tárgyalásokat néhány percre félbeszakító teljes gyűlést dr. Póstényi Márton törvényszéki elnök nyitotta meg Bevezető szavaiban üdvözölte a megjelenteket, majd a következőket mondotta:

A törvényszéki elnök beszéde

— Most, amikor az ujesztendő első hónapjában mindannyian összejöttünk, hogy ebben az esztendőben először nyilvánításuk együttesen összetartásunkat, megragadom az alkalmat s megköszönöm azt a szeretetet, amelyet munkatársaim részéről tapasztaltam; úgy az ujesztendő küszöbén elhangzott jókívánataik, mint a közelmúltban történt előléptetésem alkalmával nyilvánított szeretkekvánataik során. Ezek a jókívánatok és üdvözlések főként azért estek annyira jól, mert ezekben mintegy zálogát láttam az eredményes együttműködésnek. Erre a megértésre és megbecsülésre, — amely minden közös munkának elengedhetetlen alapja, úgy érzem, különösen szükségünk van most az immár negyedik esztendőbe nyuló második világháború idején. Ez a háború sok áldozatot és lemondást követel. Ezek a lemondások és áldozatok pedig erősen próbára teszik idegeinket és türelmünket. Idegeink feletti uralmunkra és türelmünk megőrzésére mindig nagy szükségünk van, de különösen akkor, ha egymással érintkezünk. Hogy ez tökéletesen sikerüljön, köztöre van szükségünk: Egyfelől látnunk és éreznünk kell, hogy velünk együtt közösségünk minden tagja a helyén áll s hajlandó nyvanazokra az áldozatokra és lemondásokra, amelyeket a közös cél érdekében mi hozunk, másfelől hinnünk kell a nemzeti imánkká vált meggyőződésben: „Nem lehet az, hogy annyit eziv hiába ont a vért...”

Emlékezés a hősi halottakra

A trianoni idők próbáit és kezeveit is csak így bírtuk el, különben teljesen felélvődünk volna. Tudnunk kell a jelenben is, hogy ideinket és odakünt mindenki így érez, így gondolkozik és így is cselekszik ha kell.

Igy van ez minden magyarral, de most az új évi első közös találkozásunkon elég talán ha magunkat tekintjük. Közülünk is sokan küzdenek már a házáért nemcsak itthon, hanem már mint katonák is s hálát kell adnunk az Istennek, hogy végleg még egy sem hiányzik közülünk. De tudjuk a lapokból és a hozzánk érkezett hírokból, hogy társaink, az ország más részein működő igazságügyi intézmények munkáit közül már igen sokan hősi halottak. S mindannyiójukat a magunk halottjainak tekintjük.

A törvényszéki elnök ezután örömmel és megelégedéssel állapította meg, hogy az elmúlt esztendőben a törvény-

ezék birói és tisztviselői kara jelentős és sikeres munkát fejtett ki, amelyet a táblaelnöki vizsgálat eredménye is igazolt. Ennek megállapítása után részletesen ismertette a törvényszék elmúlt évi munkáját. Az ügykezelés számadataiból világosan kitűnik, hogy a törvényszék az elmúlt esztendőhöz mérten jelentősen előbb aktát kezelte és a birói kar is a háborús időknek megfelelő fokozott munkát fejtett ki s

szembetűnően több pert bonyolított le, mint az előző évek folyamán.

Az ünnepélyes hangulatban lezajlott teljes ülés után a törvényszék épületében tovább folytatták a csütörtöki napra kitűzött tárgyalásokat s a tisztviselői kar tagjai s elfoglalták helyüket munkaszaluknál, hogy tovább folytassák azt a munkát, amelyről a törvényszék legfőbb bírása annyi elemeléssel emlékezett meg. (—)

Mezőtelegdi árdrágítási ügy az uzsorabíróság előtt

Rokon is, haragos is a tanu, de azért kedvezően vallott

Nagyvárad. Saját tud. Jómódu, s a módos gazdához illően öntudatos fellépésű ember. Sós Sándor mezőtelegdi lakos, aki árdrágítás miatt került dr. Rozsly uzsorabíró elé. A vádirat szerint ugyanis 700 pengőért adott el egy tehent és egy sertést. Csörz Sándor köztelegdi hentesmesternek, aki azt állította, hogy árón felül történt vásárlásért — miután az árut viszonteladásra vette — szintén a bíróság elé került.

Az árdrágítás kérdése egyre inkább bonyolódik. Sós Sándor emelt hangon jelenti ki, hogy nem érzi magát bűnösnek bár beismeri, hogy a sertést és tehent, csak úgy „szemre” adta el a mérszárosnak. De szerinte megért annyit elősúlyban is.

A sertés szerint 150-160 kiló volt, mielőtt levágták.

— Szóval mondjuk 160 — állapítja meg dr. Rozsly egyesbíró.

— Lehetett az 165 is kérem, nem erőfólem az árát, de talán még 170 is volt — kap vérszemét a vagyonos gazdálkodó.

A bíróság leinté. Csörz Gábor is úgy vall, mint az elsőrendű vádlott. László Imre mezőtelegdi mészáros tanuként hallgatta ki a bíróság. Vallo-

masa nem éppen humor nélküli. Személyi adatainak bemondása során ugyanis mindjárt elakad. Nem tudja, hogy milyen idős, csak azt, hogy mikor született. Mikor a vallást kérdik, „kivágja”:

— A feleségem magyar!

Rozsly bíró: — Jó, jó, de milyen vallásu?

— A feleségem?

Végül is kiderül, hogy görög katolikus.

— Nincs rokonságban, vagy haragban a vádlottakkal kérde a bíróság?

— Rokonságban is vagyok, meg haragban is, jelenti ki László Imre szinte bűszkén.

Tisztázódik lassan ez is. Csörz Gábornak a rokona s haragban is vele van. A vádlott ugyanis László feleségének unokatestvére, neki pedig „konkurrenciát”, innen ered az ellenségeskedés. De azért vallani akar s mindjárt első szavaival kedvezően vall a rokonnak illetőleg üzleti ellenfelére. Az eladott sertést ugyanis ugyanannyira becsüli, mint maguk a vádlottak.

Lapunk zártakor a humoros árdrágítási per tárgyalása még nem ért véget

Hat hónapi börtönt kapott tejárdrágításért egy öregasszony

Saját vevői jelentették fel Groza Szilviát, aki maga is másiól vette a tejet

Nagyvárad. Saját tud. Töporódott öregasszony állott csütörtökön délelőtt a nagyvárad-i törvényszék uzsorabírósága előtt árdrágítással vádolva. A vizsgálat adatai szerint a riadt kis öregasszony, névszerint Groza Szilvia 1941-ben és 1942-ben a megállapított 30, illetve 40 fillér helyett 50, 60, sőt 70 fillérért adta a tejet Rostás György, Pucován Jánosné, Spitz Olga és Kerekes Lajosné nagyvárad-i lakosoknak. Az ügyészség ezért Groza Szilvia ellen egyrendbeli folytatóságos árdrágító visszaélés büntette címen emelt vádat.

A súlyos büncselekménnyel vádolt idős nő vallomásaiból egy elesett élet mindennapi kis drámája bontakozik ki. Volt egy kis tehene még valamikor régen. Akkor még Ardelean Mihálynénak hívták. Az ura később elhagyta, most egy földművelőssel él együtt, de lát kevése a kereset, valamit

csinálni kellett, mit tehetett hát egyebet, visszaemlékezett azokra az idők-re, amikor még tehene volt. Elkezdett tejet hordani, ennek, annak, aki kérte, hogy hozzon.

— Nem tagadom, kérem szépen, vettem én a tejet bizony ötven, hatvan, hetven fillérért, — adja elő szipákolva — de ők kértek, hogy csak vigyem. Adtak volna, sőt ígértek többet is. De nem tudtam már hordani, mert nem adták nekem se...

Mikor aztán Groza Szilvia nem tudott több tejet vinni, mert — mint mondja — ő sem kapott, vásárlói feljelentették.

A tanuk — a tejesasszony volt vevői — úgy mondanak el szintén mindent, mint a vádlott maga. Bizony minden szó terhelő, de semmivel sem súlyosabb, mint amennyit Groza Szilvia olvasott a saját fejére.

— Kérj a tanuk megesketését? — for-

dul Rozsly bíró a vádlotthoz, aki véddő nélkül állt a bíróság elé.

— Kérném szépen — felel együgyűen — nem is sejtve, hogy a terhelő tanuk megesketése legkevésbé sem érdeke.

Az eskü elrendelésekor aztán maga is esküdni akar. Alig lehet visszatartani.

Szolnok Jenő dr. ügyész fenntartotta az eredeti vádat, majd dr. Rozsly bíró kihirdette az uzsorabíróság ítéletét. A bíróság Groza Szilviát egyrendbeli árdrágító visszaélés büntetében monddta ki bűnösnek.

Háromszáz pengőre ítélték egy árdrágító piaci árust

Nem lehet 2.40 pengőt kérni egy kiló hántolt árpáért

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes árdrágítási perben hozott ítéletet csütörtökön délelőtt a nagyvárad-i törvényszék uzsorabírósága. A vádlott Dunyecz György piaci árus, a vádirat értelmében az elmúlt év őszén nagyobb mennyiségű hántolt búzát és szintén jelentős mennyiségű babot áron felül adott el Czimbalmos Julianna nagyvárad-i háziasszonytól.

A vásár megköttésekor a piaci biztos közelben tartózkodott s feljelentést tett az árdrágító piaci árus ellen, aki ellen két rendbeli árdrágító visszaélés büntette címen indult eljárás.

Az ügyet dr. Rozsly uzsorabíró tárgyalta, a vádat pedig Solnok Jenő dr. ügyész képviselte, míg a vádlott piaci árus védelmét dr. Kovács Árpád ügyvéd látta el.

Dunyecz György hangoztatta, hogy hadirokkant és hogy nem érzi magát bűnösnek. Ugyanis nem hántolt búzát, hanem hántolt árpát hozott forgalomba s a hántolt árpa árát a piaci árusokhoz eljuttatott árszabályozó táblázat nem tünteti fel. A bab viszont, állítása szerint vető, ugynevezett libamájbab, illetőleg fehérbab volt, melynek eladási árát a törvény nem korlátozta, illetőleg nem határozta meg.

Czimbalmos Julianna, akit a bíróság tanuként hallgatott ki, hasonló értelemben vallott s elmondta, hogy Dunyecz neki is kijelentette: A bab vétésére alkalmas, kitűnő minőség s ezért adja 1 pengő 10 fillérért kilónként. A hántolt árpáért a vásárló kilónként 2 pengő 40 fillért, összesen 378 pengőt fizetett.

A bíróság ezután csupán egyrendbeli — a hántolt árpa áron felül történt eladása miatt — árdrágítás vátségében monddta ki Dunyecz Györgyöt bűnösnek s ezért 300 pengő pénzbírással sújtotta.

Rokantságát, büntetlen előéletét a bíróság enyhítő körülménynek vette s mellékbüntetését nem szabott ki.

Dunyecz György láthatóan megnyugodva vállalta, hogy a pénzbüntetést két hét alatt kifizeti s kártalanítja Czimbalmos Juliannát is, akitől az áru egy részét a hatóság annak idején büntetlenként lefoglalta.

Pártolja a kezesztény ipac!

Minden frontszakaszon támadnak a bolsevisták

Angol vezető férfi nyilatkozik az angol hadsereg szorult helyzetére. Súlyos veszteségeket szenvedtek a bolsevisták csapatai a magyar állások előtt

Rómából jelentik: (MTI) A *Piccolo* berlini különtudósítója szerint a német csapatok igen tökéletes léli felszereléssel küzdenek. Külön erre a célra létesített gyárakban sokmillió meleg ruhadarabot készítettek, amelyek ellenállóképességét 40 fokos lehűtött helyiségekben próbálták ki.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Lord Alexander, a tengerügyi hivatal első lordja, beszédében kijelentette, hogy a brit tengerészet veszteségei ebben a háborúban jelentős flottát tesznek ki. Nagybritanniának ebben a háborúban legalább százezer hajógyári munkással kevesebbje van, mint amennyire szüksége lenne. Beismerte a repülőgépanyahajókban elszenvedett nagy veszteségeket. Szembeszállt azokkal a bírálatokkal, amelyek szerint Anglia nem építi elég gyorsan a kereskedelmi hajókat. Vázolta, milyen nehézségek adódnak nagyobb sebességű hajók gyártásánál.

Sztalingrádnál husz fokos hidegben támadnak az oroszok

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A keddi nap jellemzője csaknem az egész keleti arcvonalon megélénkült bolsevista támadó tevékenység. A támadásokat ellentámadásokkal visszavertük és a bolsevistáknak veszteségeket okoztunk. Több mint 100 páncélcsoport, 66 löveget és 62 repülőgépet semmisítettünk meg, míg a német légiere csupán egy gépet veszített. A szovjet kénytelen volt a súlyos emberáldozatokkal megszerzett területeket átengedni a német csapatoknak. A szovjetnek hatalmas veszteséggel kellett megfizetni a támadásoknak a magyar csapatok által tartott arcvonalszakaszra való kiterjesztéséért Sztalingrádnál a bolsevisták husz fokos hidegben indultak a német állások ellen. Hiába kaptak erős támogatást a páncélosoktól, mindenütt véres fejjel kellett visszafordulni. Délig 28 harcocsit veszített a szovjet.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A Don nagy kanyarulatában a szovjet támadása során a németek több mint harminc páncélost megsemmisítettek. Kedden hajnalban a bolsevisták, előzetes nehéz tüzérségi tűz után, a magyar csapatok doni arcvonalán is megkezdtek támadásukat. Többórás elkeseredett harc után, mely a szovjet csapatokra rendkívüli veszteségekkel járt, keskeny szakaszon akarták előretolni gépesített lövészketelcéiket. A védők ellenállói ereje azonban nem tört meg és a német tartalékok elvagták az előretört bolsevistákat, akiknek megsemmisítése folyamatban van. Az elhárítás sikeréből kivették részüket a nehéz magyar harc repülőgépek is. Schlüsselburgtól délre a bolsevisták megkísérelték a Néván át való előretörést. Valamennyi támadási

kísérletet, a bolsevisták nagy vesztesége mellett elhárítottuk. Légiharcokban harminchat bolsevista repülőgépet lőttünk le.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 963. közleménye:

Hitler vezérkancellár kihallgatáson fogadta Antonescu tábornagyot, Románia államfőjét

Már a partraszállás előtt összejártak az amerikaiakkal az áruló francia tábornokok

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A Führer január 10-én fogadta Antonescu tábornagyot, Románia államfőjét. A megbeszélésen jelen volt Ribbentrop külügyminiszter és Antonescu helyettes román miniszterelnök.

Teatunból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Beavatott helyről származó értesülés szerint Algírban és Marokkóban az angolszász partraszállás első napjaiban nagy mennyiségű fegyvert és lőszert tettek partra. Amelyek azonosak voltak a franciák által használt fegyverekkel és lőszerekkel. A fegyvereket és lőszert az Egye-

A sirtei arcvonalon kölesönös felderítő tevékenység folyik. Fezzában az utóbbi napok harcainak során az ellenség érzékeny veszteségeket szenvedett. Tuniszban még ez idő szerint is folyamatosan lévő harcok során 14 harcocsit, két gépkocsit és több gépjárművet elpusztítottunk. Olasz légi kötelékek bombáztak és géppuskáztak egy libiai repülőteret, felgyújtottak egy üzemanyagraktárt és elpusztítottak földön vesztglő repülőgépeket és gépkocsikat. A tengely repülőgépei a keddi nap 4 ellenséges gépet lőttek le. Két saját gépünk nem tért vissza.

Az Agrigente tartományban lévő Sciacca városra kedden délután néhány bombát dobtak le az ellenséges gépek. A polgári lakosság körében 7 ember meghalt és egy megsebesült. Ellenséges tevékenység következtében 2 torpedónaszádunk elveszett.

sült Államokban gyártottak. Ez a körülmény is bizonyítja, hogy a szakadár tábornokok már a partraszállás előtt is összejártak az amerikaiakkal.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint, Hull külügyminiszter szerdán megerősítette, hogy Francia Észak-Afrikában letartóztatják Charles Bedeaux-t, aki a windsori hercegné barátja. Hull kijelentette, hogy közelebbi részleteket nem közölhet. Bedeaux honosított amerikai állampolgár.

Nem a brit birodalomért harcolnak az amerikaiak — jelentette ki az amerikai tüzharcosok elnöke

Stockholm. (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök a Fehér Házból rádióbeszédet intézett a farmerekhez. Kijelentette, hogy elérkezett a farmerek mozgósításának napja. Az amerikai élelmiszerszállító hajók a más világrészen harcoló csapatok számára az élet fonalát jelentik. Az Egyesült Államoknak most már hatalmas mennyiségű élelmiszerre van szüksége, hogy a háborút folytathassák. Az élelmiszerek fegyverek, amelyek éppen olyan fontosak, mint az ágyúk.

repülőgépek, vagy páncélosok. Ugyanez vonatkozik a mezőgazdaság egyéb termékeire is. Felszólította az Egyesült Államok lakosságát, hogy messze-menően támogassa a mezőgazdaságot a rájukváró nehéz feladatok elvégzésére.

Stockholm. (MTI) A Német TI jelenti: Az *Afton Tidningen* az *United Press* jelentése nyomán közli Wallace az Egyesült Államok alelnökének beszédét, amely heves kritikát váltott ki. A tüzharcosok elnöke ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy mi — az

amerikaiak — nem a brit birodalom fenntartásáért harcolnak. Mi csodáljuk az angolok bátorságát, de saját függetlenségünk biztosításáért harcolunk. Ezt a háborút nem lehet olyan szociális újításokkal megnyerni, mint amilyeneket Wallace alelnök tervez.

Aleppóban nem sikerült a szövetségeseinek megakadályozni a naci onalista tüntetéseket

Ankara. (MTI) A Stefani jelenti: Az angolszász főként az amerikai propaganda Szíriában továbbra is nagy tevékenységet fejt ki. Aleppóban a szövetségeseik hibáztatják meg, hogy megakadályozták Ibrahim Hanand nacionalista vezérnek a nemzeti tömb létesítójének emlékére rendezett tüntetést, amelyen a város egész lakossága résztvett. Glubb angol ezredes hasztalammal küldték ki Kairóhól a beduin törzsek megnyerésére. A rongálások egyre ismétlődnek és a Tripolis—Mosul között haladó kőolajvezetéket ismét megrongálták. Szándékos rongálással gyanúsítják a trinoliszi mufti fivérét is.

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz sajtó nagy elismeréssel ír arról, hogy a tuniszi olaszok milyen nagy lelkesedéssel vették ki részüket a tengelyhatalmak küzdelméből. Mint a *Tavere* jelenti, Tuniszban az olaszok a legnagyobb szürreálizmussal fogadták az olasz katonákat és egymással versengve látták el őket, ugyanakkor önkéntes jelentkeztek, hogy kivegyék részüket a harcokból. Hasonló hírek érkeztek a többi tuniszi városokból is.

Kinevezések a nagyváradai pénzügyigazgatóságánál

A Hivatalos Lap közli: A nagyváradai m. kir. pénzügyigazgató miniszteri felhatalmazás alapján Horváth Bálint, Kovács László, Dobai Miklós pénzügyőri szemlélszektet végleges minőségű főszemlélszék. Fajár Géza pénzügyőri szemlélszék ideiglenes minőségű főszemlélszék. Boér István, Sipos Sándor, Galla Árpád, Szász Tihamér, Tassy Gyula pénzügyőri tit. fővizsgálókat végleges minőségű szemlélszék. Haraga Albert pénzügyőri tit. fővizsgálót ideiglenes minőségű szemlélszék. Székely Alán, Zérenyi Máté, Berta György pénzügyőri I. oszt. vizsgálókat ideiglenes minőségű fővizsgálóvá: Veres László, Veres Albert és Rácz István pénzügyőri II. oszt. vizsgálókat ideiglenes minőségű I. oszt. vizsgálóvá kinevezte.

Felakasztotta magát egy hegyközcsalári lakos

Nagyvárad. Szomorú esemény játszódott le január 12-én Hegyközcsalárban. Mészáros Lajos hegyközcsalári lakos ismeretlen okból lakásának padlásán felakasztotta magát. Mikor felfedezték, már nem lehetett rajta segíteni. Mivel az ügy kivizsgálása megállapította, hogy büncselekmény nem forog fenn, az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK” at.

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárolj

Igy élnek véreink a határokon túl

Képzőművészeti kiállítás Temesváron. Napközi otthonok

A Statisztikai Tudósító jelenti: Karánsebes lakói vegyesen magyarok, németek és románok. A három népet vallásfelekezethez tartozik.

A katolikus templomot a római és görög katolikusok közösen használják. A reformátusok 1941-ben avatták fel templomukat, amelyben igehirdetés most csak ritkán van. Régebben volt papjuk, de nem volt templomuk. Most van templomuk, de nincs papjuk és csak olykor látogat el hozzájuk istentiszteletet tartani Debrezeni István temesvári református vezető lelkész, aki az ősz óta maga is egéldelkész nélkül maradt.

Nincs magyar iskola

Karánsebesen a Magyar Népközösség tagjai között van néhány az értelmiségi pályákon működő, vannak kisiparosok, a legtöbben munkások. A magyar munkások zöme a Balta Sarata kültelepen lakik. A karánsebesi magyarok tanköteles gyermekei az elemi oktatásban nem részesülnek anyanyelvükön, mert az állami népiskolának román, vagy német tagozatába járnak. Csak hitoktatásuk történik anyanyelvükön.

A katolikus gyermekeknek van Schütz Balázs főesperes tanítja hittanra. A református gyermekek hittanítását megbízásból és illetékes helyről kapott útmutatás alapján Demeter Gyula gyógyvezéres végzi. Ezekkel a gyermekekkel tanul az egyetlen unitárius tanuló is. Néhány kivétellel a karánsebesi magyarok mind szegények. Amennyire lehet, a népközösségi szervezet veszi a magyar iskolásokat partfogásba. Ruhával, iskolaszettel, téli segélyezéssel támogatja őket.

December végén a romániai magyar képzőművészek a temesvári Magyar Ház nagytermében kiállítást tartottak. Csöndes, lelkiismeretes munkával a háborús napokban is maradó művészi értéket alkottak s ha ehhez hozzászámítjuk az áldozatos, ma nagy önfegyelmet kívánó életet, a tárlat sikere mellett elkönnyelhetjük azt a tudatot is, hogy a romániai magyar képzőművészekre az ottani magyarság mindenkor számíthat. A tárlaton nyolc művész vett részt: Belényi István (Arad), Gallusz Nándor (Temesvár), Hajós Imre (Irad), Múhos Kornél (Lugos), Paál Albert (Lippa), Pataky Sándor (Arad), Soós István (Ujarad) és Wolff Károly (Arad).

A gyermekekért való féltő gondoskodás és szeretet új intézménnyel gazdagítja Temesvár gyermekotthonainak számát. A temesvári Józsefvárosban létesül most új gyermekotthon: a Szent Erzsébet Napközi Otthon, amely január elsején már meg is kezdte fontos működését. A Napközi Otthonnak egyelőre csak 30-40 lakója lesz, akik nagyrészt a város széli részekből kerülnek ki. Az új otthonban szakavatott vezetők felügyelete mellett gondoskodnak a gyermekek ellátásáról. Az otthon vezetői

pénzbeli és természetbeli gyűjtéssel gazdagítják az Otthon még szegényes felszerelését.

A szövetkezetek fontossága

A karácsonyi ünnepek alkalmával több felhívás hangzott el a délerdélyi magyarság vezetőinek részéről, így gróf Haller István, a Hangya Szövetség elnöke felhívásban arra buzdította a délerdélyi magyarságot, hogy minél többen tömörüljenek a szövetkezetbe. Szerinte egy nép újjáalakulásának, szociális fejlődésének előfeltétele a szövetkezet. Felhívása végén ezeket mondotta: „Az első lépések

nyomai már látszanak. Az idén a városok is csatlakoztak munkánkhoz — részt kívánunk belőle. Erős, komoly alakulatok. A városok kezét fogták a szövetkezeti eszmével és a szövetkezeti eszmén át a faluval. El fog jönni az idő, amikor minden város és minden falu megalakítja fogyasztási és hitelszövetkezetét. De meg kell alakulnia a más természetű szövetkezeteknek, mint pl. termelő, értékesítő, stb. szövetkezeteknek is. Fel kell készülnünk a háboru utáni szövetkezeti munkára, nem jóslásokkal, találgatásokkal, hanem komoly, mély meggyőződéses szövetkezeti táberral.” (PEKI)

Nem szabad forgalombahozni a hibás postabélyegeket

A postavezérgazgatóság utasította a postahivatalokat a bélyegeket gondosabb kezelésre. Sokszor előfordul, — így a legutóbbi feladás Vöröskeresztes bélyegeknél tapasztalták, — hogy a visszamaradt készletek közül egyes bélyegvitek gyűrődöttek, tintával bemocskoltak, gőszetapadtak, egyes ivék szélein feljegyzéseket találtak. A bélyegtek tehát értékesíthetetlenek, ami által úgy a postát, mint a bélyegtek feladásában érdekelt közületeket károsodás éri.

A postavezérgazgatóság ezért nyo-

matékosan utasította a postahivatalokat, hogy a bélyegeket ezentúl a leg gondosabban kezeljék, mert a gondozatlan kezelésből eredő károkért az illető postahivatalt teszi anyagilag felelőssé. Ugyanekkor arra is felhívták a postahivatalok figyelmét, hogy az esetleg nyomdahiús bélyegeket szolgáltassák be. Előfordul, hogy elnézés folytán fogazatlan, festékelkenéses, foltos vagy hibásan nyomott bélyegek kerülnek kiadásra. Ezeket nem szabad forgalombahozni. (Magy. Tud.)

HAZÁNK — NÉPUNK — JOVÓNK

Hogyan védekezzünk az influenza ellen?

Irta: Droguss Miklós dr.

Tegnap számunkban foglalkoztunk az influenza-járvány elterjedésével. Most szakszerű tájékoztatást közlünk az Országos Közegészségügyi Intézet közleményeiből.

Ki ne emlékezne még élénken az 1918. évi spanyol influenza-járványra? Akkor Spanyolországból indult útunk és a szó szoros értelmében végigsöpörte a világot és mindenütt kíméletlenül szedte áldozatait. Azóta szinte évről-évre megjelenik, de szerencsére nem ölt akkora méretet, mint abban a szomorú esztendőben. Persze tévedés az, hogy ez a betegség új aorszápa az emberiségnek. Tudjuk, hogy már a középkorban ismerték. Sőt 1510-ben olyan erővel dühöngött Párizsban, hogy hetekre az istentiszteletet is megszüntették miatta. A következő két évszázadban öt hatalmas járvány pusztította Európát. Hasonló járvány dült 1742-ben Olaszországban, akkor neveztek el influenzának. A rákövetkező évben Franciaországot kereste fel és akkor kapta ott a grippe nevet. Németül ma is így hívják. Azután is fel-felütötte fejét, még pedig hétszer akkora erővel, hogy a történelem is feljegyezte pusztításait. Minden járványnál erősebb és nagyobb terjedelmű volt az, amely 1889—1890-

ben úgyszólván a földkerekség minden részében megbénította az életet és uralomra juttatta a halált.

A kisebb meghülés még nem influenza

A mindennapi életben a kisebb meghűlést, náthát is influenzának szokás nevezni, de az orvosok tudják, hogy nem ez az igazi influenza. A szűkebb értelemben vett influenza komoly betegség, sokszor igen súlyos tünetekkel jár és erősen ragályos természete miatt járványos. Jellemző reá, hogy többek között láz, általános elesettség és különböző izomfájdalom jár vele. Rendszerint jól lehet követni a ragályozás útját: egymásután betegszenek meg a családtagok, vagy a beteg környezet.

Az influenza főleg a hozzá csatlakozó szövödmények miatt veszedelmes: egész sor betegség csatlakozhatik az eredetileg talán enyhének látszó bajhoz. Ezek közül leginkább az influenzás tüdőgyulladásról retteggünk, mert jóval súlyosabb lefolyású szokott lenni, mint a közönséges tüdőgyulladás. Az 1918-as járvány nagy halálozást is a szövödményes tüdőgyulladás okozta.

Mi az influenza oka? Erre a kérdésre nehéz még ma határozott választ adni. Néhány évvel ezelőtt, 1933-

ban egy londoni kutató-intézet tudósai olyan kísérleti állatot találtak, amely fogékony az influenza iránt: ez az állat a vadászmenyét. Az angol kutatók azt állapították meg a vadászmenyétén végzett kísérleteikkel, hogy az influenza szűrhető vírus okozza. Az influenza szűrhető vírusát a most lezajlott angolai és amerikai influenza-járvány alkalmával ki is tudták mutatni. Csakhogy még sok tudományos kutatóra van szükség, hogy az influenza kórokozója dolgában végleges nézet alakuljon ki. Ha ez a kérdés el lesz döntve, akkor kerülhet sor a hatékony védekezés kiépítésére, esetleg védőoltásokkal.

Első és legfontosabb teendő

A betegség megállítására első és legfontosabb teendő — mint minden ragályos betegség esetében — a beteg elkülönítése. Ha ez nem lehetséges, legalább arra kell ügyelnünk, hogy ne jussunk érintkezésbe a beteg torokváladékával és főleg nagyon vigyázzunk arra, hogy a beteg ne köhögjön egészségesre. A fertőzés ugyanis a légútkon át történik és a leggyakoribb módja az u. n. cseppinfekció. Vagyis a kiköhögött és a levegőben lebegő finom cseppek vízik a kórokozót egyik emberről a másikra.

Az influenza megelőzésére az utóbbi években kismennyiségű kimint használnak jó eredménnyel. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ilyen kisadagu kininnek csak a megelőzésben lehet haszna. Ha már kitört a betegség, ne kísérletezzünk kininnel, vagy magunk választott gyógyszerrel, hanem rögtön forduljunk orvoshoz.

Nem jó a szeszital!

Az influenza házi kezelése kaposán meg kell cáfolnunk egy elterjedt tévhitet. Sokan igen ajánlják, hogy a kezdődő influenza ellen szeszitalal éljünk. Csakhogy a valóság az, hogy ha látunk is netán némi eredményt, azt nem a bor vagy más szeszital javára kell írunk. Pusztán annak lehet betudni, hogy a szervezet az alkoholt könnyen erőforrásként tudja felhasználni. Ezért szokás például elgyengült betegnek orvosi utasításra borlevelet adni. Az alkohol mindig kétélű fegyver. A szervezet erősítésére sokkal célszerűbb szénhidrátot igénybevenni, cukrot, gyümölcsöt, süteményt stb., mert az influenza megelőzésében is és gyógyításában is fontos szerep jut a szervezet ellenállóképességének.

Gyermekek tűzifájára

Papp Sándor nyugalmazott főmózdonyvezető a szegény gyermekek tűzifájára 5 pengőt adott.

Műsoros teadélután rendez az Ipartestület a hadbavonultak családjainak segélyezésére

A nagyváradai Ipartestület a hadbavonult iparosok családtagjainak segélyezése céljából, a most újjáalakított székháza nagytermében 1943. január hó 17-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros teadélután rendez Losonczy Gábor rendezésében. Az ipartestület tagjait és az iparosok barátaikat szeretettel hívja meg a rendezőség a kedves műsoros délutánra, amely este 11 óráig fog tartani.

Nyitott szemmel a fordulóban

Írta: Polyák István

„A történelem mindig problémává lesz, valahányszor szökere fordul vagy gyors lejtőre kerül. Azzá lett ennek a nemzetünknek is, amely elképedve eszmél rá, hogy szemlélőként a történelem közül Erzsébet, hogy a nagy munkánapon neki is kellene jelentkezni — legalább segédmunkásnak. A honnan, hová, miért, hogyan történelmi kérdéseit ismét napirendre kerültek, sőt életkérdések lettek.” (Schütz: Isten a történelemben. Előszó.)

A fenti szavakat a legnagyobb elő magyar történetbölcselő írta sajnálatosan eléggé nem olvasott és tanulmányozott könyve homlokára. A könyv 1933-ban jelent meg, tehát olyan időben, amikor még a beavatottak között is sokan remélték új fegyveres világháború elkerülését, a tömeg pedig vakon bízott abban, hogy az első világháború borzalmait után egy nép, egy felelős államférfi sem meri felidézni a fegyverek, a vér, a könny, a pusztulás szellemét. A gondolkodó, akit látzatok hiú ábrándok nem tévesztettek meg, aki az események egymástutóját a legmélyebb természetfölötti logika mérlegén latolta, már ekkor így írt: „Az európai ember ma az él a földet élé van állítva, hogy jövője számára új történelmi formákat keressen, melyek lényegesen eltérnek csaknem mindentől, amit megszoktunk és megszerettünk, idestova kétszázados háborítatlan birtoklás folyamán.”

Még tíz év sem telt el s ma már nemcsak a történetbölcselő, hanem a legszürkébb kisember is világosan látja, tudja, érzi és éli a történelmi fordulót, az európai ember küzdelmét új történelmi formák kereséséért.

Valóban a szemünk láttára készül a történelem, a mi történelmünk is. Érezzük mi is, hogy jelentkeznünk kell, ki kell vennünk részünket abból a munkából, amelyet az ember számára tart fenn a történelem Ura. Meg kell ismernünk, kézbe kell vennünk a történelem szövetségének reánk tartozó szálait, hogy ne más szőjje meg azokat s még inkább el ne szakítsák ezeket a szálakat ellenséges, vagy avatatlan kezek. Még világosabban és egészen közelről: ne terheljen bennünket a mulasztás és hanyagság vádjai a harctereken, a nemzetgazdasági és kulturális élet terén. Meg kell a tárgyalóasztalok mellett, amikor a fordulókat és a döntéseket történelmi, jogi és politikai formákba öntik.

Egészen közelről tekintve a kérdést, a jelen feladatainak vállalása és becsületes elvégzése a legaprólékosabb tájékozódást, a legkomolyabb érdeklődést és legszélesebbkörű ismeretszerzést igényli. Csak az végez hasznos munkát, aki tudja, hogy mit akar, mit tud megvalósítani abból, amit akar és mi lesz abból, amit meg-

valósít. Tény az, hogy mindenki nem juthat ki a harcterekre és csak kevesen rajzolják haditérképeken még a döntő hadműveletek terveit is. A tárgyalóasztalok mellé pedig éppen csak a kiküldöttek jutnak majd el. Mégis fontos az, hogy mindenki ismerje a harc jelentőségét, a hadműveletek nagyságát és fontosságát. Fontos az, hogy mindenki kész legyen és tudja törhetetlen hittel és meggyőződéssel képviselni, előadni és megvédeni igazunkat és jogainkat.

Csak az a nép dob ki magából gondviselészerű képviselőket, amely színté izzik történelmi feladatainak és célkitűzéseinek tudatos megvallásától.

A magyar az évszázadok mostoha-sága folytán elsokott a történetbölcsélettől. Elszokott attól, hogy a nagy európai közösség keretében lássa magát, múltját, jelenét és jövőjét. Ha a magyar történelem lapjait visszaforgatjuk, szinte elkábit és megszegyenit a magyar birodalom nagysága és a magyarság szerepe a korabeli külpolitikában. II. András, III. Béla, Nagy Lajos vagy Mátyás európai politikát folytattak és a magyarság tudatosan vett részt a nagy célok elérésére indított akciókban. Mohácsnál a török a létért folyó legemlékebb küzdelem színvonalára taszított vissza s ettől kezdve a XVIII. század elejéig csak ebben a szűk körben mozgunk s kivülről csak szabadulásunkat vártuk. Ez az idő éppen elég volt ahhoz, hogy külpolitikai érzékünk, a világtörténelem iránti fogékonyságunk veszedelmesen elsorvadjon. Csak így magyarázható az meg, hogy a Habsburg-ház ellen vívott szabadságharcokban mulandó és minden komolyabb eredmény nélküli külföldi támogatást tudtunk szerezni.

A szatmári béke (1711) után élénk mozgalom indul meg és törvényekben nyer kifejezést a magyar nemzet igénye külpolitikai tájékozódásra és nevelésre. A jogi akadémiákon bevezetik a világtörténelem és a politikai tárgyak rendszeres tanítását. Ez a folyamat komoly eredményeket hozhatott volna, ha 1848-ban meg nem szakad. — Az elnyomott szabadságharc után Bécs gondoskodott arról, hogy ezeket a „veszedelmes” tárgyakat töröljék. A kiegyezés sem hozta vissza őket. Csodálatosan beletörődünk abba, hogy helyettünk is Ausztria csinálja a külpolitikát, de ami még ennél is sokkal súlyosabb, mert a mi hibánk, az, hogy nem gondoskodtunk elsorvadt külpolitikai érzékünk rendszeres fejlesztéséről.

A magyarság a kiegyezéstől az első világháborúig a „boldog békeidők” bővületében élt. A zsidókérdés, Istóczy, Verhovay, Bartha megkondított vészharangja, a kivándorlás a nemzetiségek külföldi aknamunkája, a szabadkőművesség nemzetközi maffiája nem tudta megrágnani és felrázni a tétienségből. Pedig ebben az időben már nemzetközi sikon perogtak az események, amelyek a fegyveres összecsapásra vezettek. A központi hatalmak bekerítése már befejezett tény volt s azt is tudta mindenki, hogy a papirosszerződéses közül melyik ér valamit.

Az 1918-as ébredés ezen a téren is kinyitotta a szemeket. A figyelem elemi erővel fordult a külföld kis és nagy államok, klikkek, földieletti és

földalatti hatalmasságok, látható és láthatatlan nemzetközi társaságok felé, mert ezeknek a kezében volt életünk és halálunk. Keserű lecke volt, de legalább jól megtanultuk. Magtuktuk azt, hogy minden nemzet annyit jelent, amennyi barátja és érdekközössége van. A vizsgán elbuktunk, mert nem tanultunk és nem tanítottuk a legszükségesebb tantárgyat: a külpolitikát, de hozzáfogtunk a hiánnyok pótlásához.

Az elmúlt világháború magyar katonája „kutya Szerbia” ellen indult. A ma magyar honvédje a keresztény Európát s benne az ezeréves szentist-

váni keresztény magyar államot védelmez. Tudja, miért áll a Don mellett s azt is tudja, hogy a baráti nemzetek miért állnak Tunisban és Norvégiában szemben az ellenséggel. Tudja, hogy mit jelent Roosevelt Atlantik Chartája és a Giraud—De Gaulle ellentét. Tudja, hogy Sztalin leve-rese mit jelent és tudja, hogy mi lesz a kötelessége a keleti front felszámolása után. De tudja azt is, hogy a nemzet közösségi élete minden vonatkozásban a mélyebb és őszintébb igazságok vonalán halad. Tudja, hogy „a szemé láttára történelem készül”.

Ez ad nagy megnyugtatót minden nehézség mellett is. Tunyák, kényelmese-k, ostobák, ál honfiúi búval multakon kesergők lehetnek szép számmal, a magyarság nagy többsége azonban ma újra külpolitikai látókörrrel alakítja történelmét.

Nem állitható ki az egész ország területére érvényes iparjogositvány

Házalásnak minősül műtárgyaknak a helyszínen való átadása

Egy budapesti műkereskedő iparjogositványának hatályát az egész ország területére kiterjeszteni kérte. Mután az ipartörvény erre nem ad lehetőséget, kérelmét elutasították.

A kereskedelmi miniszter ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a műkereskedők üzleti körükbe tartozó művészeti termékekre lakóhelyükön kívül is az egész ország területén úgy a

viszonteladók, mint a nagyközönség körében jogosultak megrendelést gyűjteni. Önként értendő, hogy ez a jogosultság csak a megrendelésgyűjtési tevékenységre vonatkozik és nem ad jogot a műtárgyaknak a helyszínen való átadására is, mert ez már házalási tevékenységnek minősülne. (Magyar Tudósító.)

Negyven állam tart diplomáciai képviseletet a Szentszéknél

Németország nagykövete már 22 éve képviseli hazáját Vatikánvárosban

A Vatikán által nemrég kibocsátott diplomáciai Évkönyv közli a Szentszék mellett jelenleg működő diplomáciai karra vonatkozó adatokat — Ebből a kiadványból érdekes megállapítások szűrhetők le.

A Vatikán hét év óta 1935-től fogva rendszeresen évenként közzétett jegyzékben hozza nyilvánosságra a Szentszék mellé akkreditált diplomáciai kar személyi adatait; nemcsak a nagykövete-k, követe-k és diplomáciai ügyvivőkre, hanem az összes bevezetett tisztviselőkre, sőt családtagokra is vonatkozik.

Feltűnik ezek sorában Chen-Kang Szié kínai követ neve, akivel most megindult a Szentszék és a kínai Csung-King kormány között megszerzett diplomáciai viszony.

Ezidőszertint egyébként negyvenre emelt az azon nemzetek száma, amelyeknek a Szentszéknél diplomáciai képviseletük van. Ezek közül 15 nagykövetet (ambasciatore) küld, 24 teher-talmu minisztert, (ministro plenipotenziara), egy pedig — Irország — ügyvivőt, (incaricato d'affari). A 15 nagykövet sorában kettő külön ki van emelve: az egyik Myron C. Taylor az Egyesült Államok részéről, a másik Ken Harada, Japán képviseletében.

A diplomáciai kar deyenje ezidőszertint Németország nagykövete, Diego von Bergen, aki még az első világháború befejezése után, pontosan

1920. április 30-án nyújtotta át megbízólevelét, tehát már egytől-táiban 22 év óta képviseli hazáját a Szentszéknél és azóta működési helyén már három pápaválasztást ért meg. A német nagykövet után következő diplomata a braziliai Ildebrando Pompeo Pinto Accioly, már 19 évvel később kezdte meg ott működését. A miniszterek sorában rangban legidősebb, tehát első De Greete báró, aki Hondu-raszt képviselő 1930. óta. A meghatalmazott miniszterek közül kettő, Nicaragua és Kína képviselői még csak ezután fogják átnyújtani megbízólevelüket.

Igen érdekes továbbá figyelembe venni a különböző diplomaták tartózkodási helyét is. A háborús állapotok e tekintetben lényeges változásokat vartak maguk után. Jelenleg tizenhat követség székel a Vatikánváros területén, köztük Brazília, Franciaország és Lengyelország nagykövetei, továbbá Nagybritannia és Kína meghatalmazott miniszterei, viszont tizenhat diplomáciai képviselet tisztviselői Romában laknak, néhányan pedig, különösen pedig a középamerikai államok követei, külföldön.

A Szentszéknél akkreditált diplomaták száma összesen kilencvenkilenc. Itálián kívül olaszok képviselik a Szentszéknél San Marino köztársaságot és a szuverén Máltai Lovagrendet is.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

SZEBB JÖVŐT! - ADJON ISTEN

Hatalmas méretekben bontakozik ki a hadbavonultak hozzátartozóiért meginduló országos mozgalom

Január 17-én kezdődik és február 7-ig tart a gyűjtés

Minél inkább közeledik a hadbavonultak hozzátartozóiért január 17-én meginduló országos gyűjtés kezdetének időpontja, annál hatalmasabb méretekben bontakozik ki országsszerte a mozgalom.

A Főméltóságú asszony legfőbb védnökségével meginduló országos gyűjtés előkészítő munkálatai már teljes ütemben folynak. A honvédelmi minisztérium illetékes osztályai — mint a Levente Hírközpont jelenti — az egész ország területén postára adták mindazokat a nyomtatványokat, úrlapokat, melyek a hadbavonultak hozzátartozóiért meginduló gyűjtés lebonyolításához szükségesek. Egyházi és világi intézmények, társadalmi szövetségek, egyesületek, vállalati közösségek kapcsolódnak be a mozgalomba. A gyűjtést központi irányítás mellett az ország egész területén a járási főszolgabírák, városokban a polgármesterek, Budapesten a kerületi előjárók szervezik meg, akik a járási, Budapesten a kerületi városi leventeparancsnokokkal együttesen minden városban és községben megalakítják a hadbavonultak hozzátartozóiért segítő bizottságát. A bizottság tagjai a helyi társadalmi, vallási, stb. egyesületek kiválasztott megbízottai. A bizottság vezetője mindenkor a polgármester, illetve a vezető- vagy körjegyző helyettese és ahol van a levente egyesület elnöke. A gyűjtést ezek a bizottsági tagok végzik leventék és

leventelányok kíséretében. Minden lakásban megjelennek és vagy gyűjtő-íven gyűjtenek, vagy csekklapot hagynak a helyszínen. A gyűjtés első napján, január 17-én a budapesti és vidéki napilapok előfizetőik számára aznapi példányukhoz csekklapot mellékelnek az adományozásra szánt összeg beküldése céljából. Többmillió példányban készültek ezek a csekklapok, amelyeket a sajtó eljuttat a közönséghez.

Iletékes helyről értesítik a közönséget, hogy a szükséges nyomtatványokat idejében mindenhol megküldik (gyűjtőívek és a támogatásra szoruló jelek összeállítására szolgáló jelek, stb.). Gyűjteni csak pénzt szabad. Az országos gyűjtésre szánt nagyobb adományokat a vállalatok, pénzintézetek, egyesületek, egyes személyek közvetlenül is beküldhetik a honvédelmi minisztérium „Hadbavonultak hozzátartozóiért támogatás” letéti számla elnevezésű 180.000 számú csekkzámlájára.

Az ország egész területén megindultak a társadalmi és kulturális egyesületek, szövetségek, hogy a gyűjtés időtartama alatt ünnepélyeket rendeznek és annak jóvedelmét a mozgalom céljára ajánlják fel. Az összegyűjtött pénzüsszeg kezelését a honvédelmi minisztérium 22. ügyosztálya intézi, amely a beérkező véleményező jelentések alapján elbírálja a hadbavonultak hozzátartozói közül ki szorul és milyen mértékben támogatásra és aszerint gondoskodik a segélyek kiosztásáról. A gyűjtés eredményéről a sajtó tájékoztatást ad a nagyközönségnek.

Jegyezzük meg tehát: január 17-től február 7-ig országos gyűjtés! Magyarországi Első Asszonya szólított fel minden magyart, hogy amint a honvéd teljesíti kötelességét kint a fronton, mindnyájan teljesítsük kötelességünket a belső arcvonalon is. A hadbavonultak hozzátartozóiért támogatása közös magyar érdek.

pont kiadja egy olyan magyar leventének útinaplóját, aki az Ifjúság Országos Vezetője kijelölése alapján a kint szereplő leventecsoporthal ismerete meg a hős, rokon-nemzet szokásait.

A „Lották” című kötet ára 1.60 P. Kizárólag a Levente Hírközpontban árúsítják (Budapest, Alkotmány-utca 5-7. szám).

MAGYAR HŐSÖK

Ilosvay Miklós, Nagy Kálmán és Szabadi István hőstette

Bátran és példás talpraesettséggel oldotta meg feladatát 1942 szeptember 17-én Ilosvay Miklós őrzető, valamint három tagu járőre.

A járőr azt a feladatot kapta, hogy derítse fel azt a kiválóan alcazott igen erős ellenséges földterítőt, amely Sztorozsevoje környékén komoly veszteségekkel fenyegette az ott álló csapatainkat. Ilosvay őrzető oly ügyesen vezette a járőreit, hogy sikerült azt észrevétlenül megközelítenie s a legnagyobb alapos-sággal felderítette minden részletét és legkönnyebben támadható pontját. Mialatt a járőr e felderítő feladatát végezte, annak egyik tagja, Cvito Mihály honvéd továbbkuszott az ellenséges támpont árkaiban és sikerült egy orosz nehézpuskát zsákmányolnia.

Ilosvay Miklós példásan működő járőr feladatának tökéletes megoldása után veszteség nélkül tért vissza állásainkba.

Leventeirodalom a finn—magyar barátság szolgálatában

Megjelent a Levente Hírközpont kiadásában az EMESE könyvek II. kötete: a „LOTTÁK.” Vitéz Bély Alajos, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője, amidőn Helsinkiben járt, a magyar leventék és leventelányok küldöttségének élén, a finn kultuszminiszter meghívására, ígéretet tett,

hogy a leventemozgalom előadásokon, irodalmi alkotásokon keresztül szolgálja és mélyíti a magyarok és finnek közötti testvéri barátságot, a rokonság sok-sok évszázados tudatát.

Az Ifjúság Országos Vezetőjének e bejelentéséhez hiven eredeti fényképfelvételekkel díszített 64 oldalas könyvecske jelent meg, amely az ezertő csodálatosan szép országába vezetve olvasóit ismerteti a finn lottá mozgalmat. A csinos kötet előjáró cikkeit vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, az Egyesült Női Tábort elnöke és Turóczy Zoltán evangélikus püspök írták. A kötet közli Runeberg „Lotta-Swara” című híres költeményének Vikár Béla szerinti fordítását, majd Ráfael Viktorné mányoki Mányoky Vilma, a neves elő magyar lottá hosszabb tanulmányát a finn lottákról.

A könyv ismerteti a Kalevala asszony hadvezérének Louhinak „Észak úrasszonyának harcát az öreg Väjnämöjnen ellen”, elmeséli Lottának az 1788-as háború vitéz asszonyának történetét, aki fegyver helyett élelmiszerezés zsákkal kísérte el szerelmes szívevel urát a esatába, majd ismerteti a finn védősereg és a Lotta-Swärd egyesület felépítését, a finn falukutatást, a finn nők vitézségéről szóló hadijelentéseket, a lották Tuusulai tanintézetét, a lottá egészségügyi, élelmezési, felszerelési, gyűjtő és irodai szakosztályok működését, a kis lották munkáját. Karjalának, a finn erdőnyek bús történetét, Fanni Luukkonen tábornoknő és Magyarország kapcsolatát.

Mányoky Vilma Finnországban gyűjtött eredeti tapasztalatait dolgozza fel a kötetben. A Lotta-Swärd egyesület első magyarországi munkatársa, aki számos előadással, finn és magyar nyelvű cikkei bizonyította be alapos felkészültségét.

A könyvet dr. vitéz Dezséry Euseb, a Levente Hírközpont vezetője állította össze. Rövidesen a Levente Hírköz-

Önfeláldozó magatartásával vívta le előjárói és bajtársi elismerését Nagy Kálmán őrmester, egyik zászlóaljunk csapat-csendőri tisztje.

1942 augusztus 7-én súlyos harcok folytak Sztorozsevoje község birtokáért. A nagy túlerőben lévő ellenség már-már bekerítette a községben küzdő honvédzászlóaljat s mivel kéznél lévő közeli tartalékok nem álltak rendelkezésre, szinte kilátástalannak látszott, hogy a zászlóalj kiszabaduljon vészes helyzetéből. Nagy Kálmán őrmester felismerve a zászlóalj vészes helyzetét, külön harccsoportot hevenyészített a zászlóalj törzsembereiből, szembeszállt az ellenség átkarolására küldött osztagaival s a kifejlődött közelharcban halálmegevető bátorsággal küzdött. Bár balkezes s súlyos sebet kapott, újból és újból szembeszállt az ellenséggel, mindaddig, amíg a fenyegető oldaltámadást visszaverte.

Vakmerő bátorságával tüntette ki magát a szorjettel vívott harcok során Szabadi István, egyik ágyus ütegünk őrzetője.

1942 július 9-én hajnalban harcokcsütámadás érte Rudkino mellett az ott harcoló honvédkötelékeket. A harcokcsütámadás gyors ütemben fejlődött ki s egy 34 tonnás orosz harcokcsi lövegtámadást intézett az üteg ellen is. Szabadi őrzető, mint egyik löveg irányító tisztessé rendületlen szívevel egészen közelbe bevarta a reárohanó harcokcsüt, a legnagyobb nyugalommal célzott és lövésével pontos találatot ért el. A szorjét harcokcsi nyomban harcokcsütéptelenné vált.

Olvassa és ter'essze a Magyar Lapok-at

Nemzeti parkokat létesítenek Biharban

Törvényes védelemben részesítik a visszatért részek természeti szépségeit

Budapestről jelentik: A magyarországi természeti szépségeket és ritkaságokat megóvás és fennmaradás szempontjából számontartó Országos Természetvédelmi Tanács több vidéket sorozott be azok közé, amelyeket Nemzeti Park címen törvényes védelemben kíván részesíteni.

Erdély tájszépségeit most utazta be földváry Miksa miniszteri tanácsos, az Országos Természetvédelmi Tanács ügyvezető elnöke.

Szerinte a keleti országrészek visszacsatolása egész sereg kérdést vetett felszínre. A Kárpátok hatalmas koszorujának egész hosszában vannak olyan tájrészletek, amelyeknek mai állapotában való megóvása és fennmaradása általános magyar kulturérdék. Akár Kárpátalján, akár az erdélyi medencében nézünk körül, vizsgálódásaink során azt tapasztalhatjuk, hogy igen sok olyan tájszépségünk van, amely a törvényes védelem alá kívánkozik.

Székelvölgyön természetesen nagyon sok vidék alkalmas arra, hogy Nemzeti Parkot létesítsenek, de a csónka Bihar sem szegény alkalmas vidékekben. Nagyon sok szép hely van vármegyénkben, amely várakozik az ország legszebb tájainak frithet

teht, hogy az Országos Természetvédelmi Tanács Bihar megyében is Nemzeti Parkok létesítését harározta el.

Biharban: a Galbina vagy Sárga-patak forrásvidékét, amely rengeteg, különleges természeti csodát foglal magában: a híres Szamos-bazár egész területét, vagyis a Meleg-Szamos forrásvidékét, amelyen természeti ritkaságok és szépségek nagy tömegben fordulnak elő; a Rézbánya környékén lévő vízijátékok sorozatát, amelyből csak 120 méteres gyönyörű vizesést a Szent Háromság-ésést említjük, a legcsodálatosabb vizesések egész sora közül.

Ugyancsak a bihari hegyekben védetté nyilvánítás vár egész sereg barlangra és szép völgyre is, így a meziádi, szegvestelvölgyi, oncsászái, fericeai, pesterei barlangokra, a régi cseppkőves barlangra, a buvópatakos kalotai barlangra, a Nagy Sándor- és Biró Lajos-cseppkőbarlangra, a tizfalusi Pokol-barlangra, a szkerisorai jégbarlangra és az Eszkimó-jégbarlangra. A nemzeti parkká nyilvánítandó gyönyörű völgyek között a Jádvolgy és a Dragán völgy jöhet elősorsban számításba, vizeséseikkel sziklatornvaikkal, szirtformációikkal.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**ALLAMFŐI CSAPATZÁSZLÓSZÁ-
 LAGOT ADOMÁNYOZOTT A KOR-
 MÁNYZÓ UR A 3. HONVÉD FELDE-
 RÍTŐ ZÁSZLÓALJNAK.** A MTI jelen-
 ti: A Kormányzó Ur az alábbi leg-
 felsőbb kéziratot bocsátotta ki: Emlé-
 keztül a Fejérek, Kátrátalja, Erdély és Bácska megszállásában részt-
 vett, valamint a szovjet elleni harc-
 ból visszatért és ott a magyar nem-
 zetnek dicsőséget szerzett 3. honvéd
 felderítő zászlóaljnak állami díj csa-
 patzászlószalagot adományozom. Kelt
 1942. december 28. Horthy sk.

**Málta kormányzója és főparancsno-
 ka Angliába érkezett.** Stockholm-ból je-
 lentí: (MTI) A Német Távirati Iroda
 jelentí: Mint a brit hírszolgálat jelen-
 ti, Lord Gort, Málta kormányzója és
 főparancsnoka Angliába érkezett, hogy
 ott megbeszélést folytasson.

**ÖSSZEHIVTÁK A JAPÁN NEMZET-
 GYÜLÉST.** Tokió. (MTI) A NTL jelen-
 ti: A japán nemzetgyűlés január 21-én
 összejött.

**Pápa és Béhida között megindult
 a hófúvás miatt elakadt forgalom.** A
 MTI jelentí: A MÁV igazgatóságától
 vett értesülés szerint a Pápa-Béhida
 közötti hófúvások által okozott akadá-
 lyokat már eltávolították és a forgal-
 lom ismét megindult.

**HALÁLÓS ÍTÉLET ELSŐTÉTÍTÉS
 ALATT ELKÖVETETT BETÖRÉSÉRT.**
 A MOT. jelentí: A budapesti büntető-
 törvényszék rögtönítelő tanácsa Giorat
 József gépmunkást, aki elbűntetés alatt
 betörést hajtott végre, halálraítélte.

**Kétmillió munkás érkezett 1942-ben
 Németországba a keleti területekről.**
 Berlinből jelentik: (MTI) 1942-ben ke-
 ren kétmillió munkás érkezett Németor-
 szágba a keleti területekről. Ebben
 az esztendőben még további százezer
 munkás érkezik. A munkások élelmis-
 szeradagjának felemelése és az új bé-
 rendszer annyira fokozta a teljesítme-
 nyeket, hogy az elérte a német mun-
 kások átlag teljesítményét.

**NAGY ÉLELMISZERHIÁNY VAN
 A SZOVJETUNIÓBAN.** Newyork. (Bud.
 Tud.): Litvinov szovjet nagykövet rádió-
 beszédében kijelentette, hogy a Szovjet-
 unióban igen jelentős élelmiszerhiány
 mutatkozik.

**Február 27-én osztják ki a bizonyít-
 ványokat a középiskolákban.** A MTI
 jelentí: A kultuszminiszter elrendelte,
 hogy a középiskolákban, népiiskolák-
 ban, az első félévről szóló tanulmányi
 értesítőt február 27-én osztják ki.

**NAGY HAVAZÁSOK VANNAK BU-
 KAREST KÖRNYÉKÉN.** Bukarest. MTI
 A Stefani Iroda jelentí: A legutóbbi
 három nap alatt Bukarest környékén
 szüntelenül havazik. A hóréteg maga-
 sabb, mint ötven esztendeje bármikor
 volt. A vasúti forgalom a hótorlaszok
 miatt sok helyen szünetel.

**Kávéházakban és vendéglőkben kérjék
 a Magyar Lapok at**

**KÖTÉLÁLTALI HALÁLRA ÍTÉL-
 TEK EGY CSENDŐRGYILKOST.** A
 MOT jelentí: A pestvidéki törvényszék
 rögtönítelő tanácsa kötéláltali halálra
 ítélte Kovács Sándor 23 éves iparoségé-
 det, aki Monoron kézzúrásokkal meg-
 ölte Ecsedy Vince csendőrt.

**A nagyváradai Ipartestület a hadba-
 vonult iparosok családtagjainak segé-
 lyezése céljából, a most újjáalakított
 székháza nagytermében 1943. január hó
 17-én, vasárnap délután 5 órai kezdet-
 tel műsoros teadélután rendez Loson-
 czy Gábor rendezésében. Az ipartestület
 tagjait és az iparosok barátait szeretet-
 tel hívja meg a rendezőség a kedves
 műsoros délutánra, amely este 11 óráig
 fog tartani.**

**SZIKVIZGYÁRTÓ IPARI TANFO-
 LYAM BUDAPESTEN.** Nagyvárad thj.
 város polgármestere 62.572/1942. szám
 alatt a következő hirdetményt adta ki:
 Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy
 az Ipari Tanfolyamok Országos Vezető-
 sége a m. kir. iparügyi miniszter enge-
 délye alapján a Magyar Szikviz Szövet-
 ség ipartársulat közreműködésével szik-
 vizgyártó ipari tanfolyamot rendez Bu-
 dapestben. Minden felvilágosítást a tan-
 folyamról hivatalomban, Teleki utca 3.
 I. emelet 3. szoba helyiségben megadok.
 Nagyvárad, 1943. január 3-án. Dr. Var-
 ga László s. k. tanácsnok.

*** Nőgyógyászati megbetegedéseknél
 gyakran már egy kis pohár természe-
 tes „Ferenc József” keserűvízzel is na-
 gyon könnyű, lágy bélkiürülés érhető
 el, ami igen sok esetben rendkívül jó-
 tékony hatással van a beteg szervek-
 re. Kérdezze meg orvosát!**

**KINEVEZTÉK AZ ÚJ BUDAPESTI
 EGYETEMI LELEKÉSZT.** A budapesti
 Pázmány Péter Tudományegyetem hó-
 napokkal ezelőtt pályázatot hirdetett az
 egyetemi lelkesítő állás betöltésére. A
 teológiai kar jelölése alapján az egye-
 temi tanács több pályázó közül dr. Ti-
 hanyi Tibor kegyesrendi főiskolai tanárt
 választotta meg. A kultuszminiszter jó-
 váhagyása után most a hiboros herceg-
 primás egyháziilag erősítette meg a ki-
 nevezést és meadta az új egyetemi lel-
 kesítőnek a szükséges kánoni missiót. Dr.
 Tihanyi Tibor személyében országosra
 ismert egyházi szónok, képzett teológus,
 kiváló közép- és főiskolai pedagógus és
 fró került az egyetemi templom szószé-
 kére és az egyetemi ifjúság lelki vezetői
 tisztébe. A kinevezéssel dr. Tihanyi Ti-
 bor személyében a jubiláló magyar Pia-
 rista-rend egyik eredményekben gazdag
 működésére visszatekintő fiatal tagját
 érte az elismerés.

Kinevezések, előléptetések és kitüntetések a szatmári egyház- megyében

Szatmárnémeti. Saját tud. Dr. Scheff-
 ler János szatmári megyéspüspök a kö-
 vetkező előléptetéseket és kinevezéseket
 eszközölte az egyházmegyében.

Molnár Károly máramaroszei plébá-
 nost máramarosi főesperesnek. Bárt-
 faji Kálmán nagyszőlősi plébánost ugo-
 csi főesperesnek nevezte ki. Tisztelet-
 beli kanonokok lettek: Lovász Győző, az
 Alapítványi Pénztár vezetője, Kuliffay
 Mihály mező-... esperes-plébános, dr.
 Bárány József b. szemináriumi rektor,
 dr. Lőrincz Lajos főgimnáziumi igazgató,
 dr. Szabó István irodaigazgató dr.
 Schmiedt Béla mészalkai plébános es-
 peres, Magyar Bálint szaniszlói plébá-
 nos a nagykarolyi kerület tanügyi espe-
 rese lett. Dr. Gyurcsovicz Károly b.
 irodaigazgató a pápai kamarási címet
 kapta.

A kinevezettek mind kiváló vezető-
 egyéniségek és odaadó munkásai az
 egyházmegyének. Új megbízásuk, elő-
 léptetésük, illetve kitüntetésük alkal-
 mával az egyházmegye papjai és hívei
 őszinte szeretettel veszik őket körül.

Ungár Mórt felmentették az árdrágítás vádjá alól

**Az olvasztott vajra nem vonat-
 kozik a megállapított ár**

Nagyvárad. Saját tud. Ungár Mór
 nagybárdói kereskedő árdrágítással vád-
 olva állott a nagyváradai törvényszék
 dr. Rozslyay egyesbírája előtt. A csend-
 őri nyomozás adatai szerint Ungár
 ugyanis Nagybárdó községben vajjat
 vásárolt, majd kiolvasztotta és egy
 küldönccel küldte át a szomszédos Ki-
 rályhágó községben lakó nővérének. A
 vajjat utközben a csendőrök lefoglalták
 és a küldeményhez mellékelt levélből
 megállapították, hogy a 4 kg. meny-
 nyiségű árut Ungár 21 pengőért szán-
 dékozott nővérének átadni.

A tárgyalás során a vádlott ügyvé-
 de arra hivatkozott, hogy ügyfele kiol-
 vasztott vajjat akart eladni, márpedig
 a kiolvasztott vajj minden maximálva
 és a kilogrammonként rendkívül cse-
 kely árkülönbséget a kiolvasztás folytán
 keletkezett súlyvesztéséggel olyan
 arányban van, ami az árdrágítás té-
 nyét kizárja.

Az uszorabíróság a védelem állás-
 pontját elfogadta s Ungár Mórt a vád
 és következményei alól felmentette.

Árdrágítók az uszorabíróság előtt

Nagyvárad. Saját tud. Dudás János
 Dudás Béla és Gergely József hegyköz-
 lőteleki lakosok árdrágítással vádolva
 kerültek a nagyváradai törvényszék
 uszorabírósága elé. A bíróság Dudás Já-
 nos 80 pengő, Dudás Bélát és Gergely
 Józsefet pedig 100-100 pengő pénzbír-
 sággal sújtotta.

NYILTÉR

Rágl Ernő nagyváradai lakos ügyfe-
 lem megvette Goldenfeld Erzsébet
 Nagyvárad, Kapisztrán János-tér 4.
 szám alatti Kristály eszikvizgyár üzemi
 hányadékát és így felhívom a hitelzőket,
 hogy követeléseiket 3 nap alatt íro-
 damban jelentésük be.

Dr. Rácz András ügyvéd
 Rákóczi-ut 18.
 Telefon 25-39.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a
Rákóczi-ut 10 sz. alatt volt Fiumei Kávébehozatal
 üzletet átvettem, hol mindennemű közzéadások cikkek kaphatók.
Szives pártfogást kér
Boné Béla tulajdonos.

**IRÁNBAN ZAVAROG AZ ÉHEZŐ
 LAKOSSÁG.** Ankara. (MTI) A Stefani
 jelentí: Az iráni helyzet továbbra is
 súlyos. Az általános éhség nyugtalansá-
 got idéz elő. Több helységben az éhez-
 ő lakosság megtámadta a katonáknak
 szánt élelmiszerszállományokat. Az an-
 gol és északamerikai katonák több ízben
 megütözték a felkelőkkel. Teherán kö-
 zelében megerősítették a kőolaj tartá-
 lyok őrségét.

**Értesítjük a vas- és fémipari szak-
 osztály tagjait,** hogy havi fa- és vas
 szükségletüket folyó hó 16-áig beza-
 olva a szakosztály helyiségében okleve-
 lül jelentésük be. Elnökség.

**A Bihar megyei és nagyváradai Nem-
 zeti Kaszinó** folyó hó 16-án 17 órai
 kezdettel a Zöld Kereszt javára táncos
 egybekötött családi teasztát rendez,
 melyre ezúton meghívja azon tagjait
 — kik véletlenül személyre szóló meg-
 hívót nem kaptak volna.

**ÚJBÓL KIÚJULT A BOLIVIAI BÁ-
 NYÁSZOK SZTRAJKJA.** Buenos Aires.
 (MTI) A NTL. jelentí: A bolíviai bá-
 nyászok bérharca újult erővel tört ki.
 A kormány törvénytelennek minősítette
 a sztrájkot, mert nem jelentették be
 előre és nem szabtak feltételeket.

Hol és hogyan kell jelentkezni önkéntes frontszolgálatra

17 éven aluliaknak jelentkezését nem veszik figye embe

Illetékes helyről a következők köz-
 lésére kérték fel lapunkat:

„Mindgyakrabban érkeznek be köz-
 vetlenül a honvédelmi minisztériumba
 nemténylegesen katonai személyektől,
 valamint katonai szolgálatot még nem
 teljesített személyektől az Oroszor-
 szág ellen harcoló honvéd alakulatok-
 hoz való beosztás iránti kérelmek.

A tömegesen beérkező kérelmek a
 honvédelmi minisztérium munkáját
 megnehezítik és az elintézését lassít-
 ják. Ezért az önként jelentkezők ré-
 szére tájékoztatásul közlöm a jelent-
 kezés módját:

Azok, akik katonai igazolványi lap-
 pal (szürke könyv) bírnak, kérésüket
 az igazolványi lap 15. rovatában fel-
 tüntetett *alománytestnél* személyesen
 vagy írásban adják elő.

Azok, akiknek katonai igazolványi
 lapjuk még nincs, személyesen vagy

írásban lakhely szerint illetékes *ki-
 egészítő parancsnokságnál* (Nagyvára-
 don a Bihar, Szatmár és Szilágy vár-
 megyében. Décsen a Kolozs, Szolnok-
 Doboka és Beszterce-Naszód várme-
 gyében. Marosvásárhelyen a Maros-
 Torda, Csik, Háromszék és Udvarhely
 vármegyékben lakók) adják elő ezírá-
 nyu kérelmüket.

A 17. életévüket még be nem töltött
 személyek önként jelentkezése nem
 fogadható el.

Az önként jelentkezőket akár vol-
 tak katonák, akár nem behívójeggyel
 hívják be katonai szolgálatra. Eppen
 ezért kérvényének benyújtása után
 senki se sűrgesse a kiegészítő parancs-
 nokságot ügyének elintézésében, mert
 az önként jelentkezők kérvényeit
 mindenütt soronkívül intézik és sen-
 kinek a kérését elintézetlenül, illetve
 megválaszolatlanul nem hagyják.”

Tarkaestet rendeznek a leventék

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad Levente Otthon műkedvelőgárdája vasárnap, 17-én délután Tarka-estet rendez. A Tarka-est sikeréért a leventék nagyon sokat fáradoznak. Ismeretes, hogy karácsonykor jól sikerült előadást rendeztek a leventék. A mostani megnyilatkozást eddigi tapasztalataik alapján még sikerültebbé akarják tenni, mint az eddigieket. A Tarka-est műsorának ismertetésére még visszatérünk.

Nagyvárad thj. város adóhivatalától.
00357.

Árverési hirdetés

Alulírott városi végrehajtó ezennel közli, hogy a nagyvárad forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és a városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1943. év január 21-ik napján d. e. 11 órára, a második árverést 1943. év január hó 29. napján d. e. 11 órára, a városi raktárban ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrésekreig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkérdése esetén a behajtási illeték 8%.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1942. év január 13.

Mester Mihály,
végrehajtó.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JANUÁR 15.
Budapest I.

- 6.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebrezítő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Folyamatos zenekara.
- 11.15 Puccini művei.
- 11.40 Barabás Zoltán dr. felolvasása.
- 12.10 Rendőrszolgálat.
- 12.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 15.50 Ifjúsági rádió.
- 17.00 Részletek „A nőnek mindig igaz van” c. film zenéjéből. Eneklő Ilse Werner.
- 17.25 Szöllőssy Alfréd dr. miniszteri tanácsos előadása.
- 17.45 Horváth Jenő jazz-együttese.
- 18.00 Német hallgatóságnak.
- 18.20 Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelolvasása.
- 19.05 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése.
- 19.55 Feszty Mária előadása.
- 21.15 Új japán lemezek.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.00 Magyar nóták.

Budapest II.

- 19.05 Gyorsírótanfolyam.
- 19.30 Rácz Berczi cigányzenekara.
- 20.15 Meller Sándor dr. felolvasása.
- 20.3 Operett-részletek.

Hirdessen
a Magyar Lapokban

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Péntek ől: Debrecenbe kéne menni

Vén diófa, a nagyszerű operett-újdonosság csütörtökön este *olcsó helyárakkal* van a színház műsorán.

Debrecenbe kéne menni, Farkas Imre magyar levegőjű operettjét pénteken, szombaton és vasárnap este újítja fel a színház. Rengeteg humor és vidámság. Pompás táncok. Hangulatos muzsika. Főszereplők: Márffy Vera, Fajk Rózi, Szögi Arany, Keleti Aranka, Benkő Béla, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc és Barsy Béla. Debrecenbe kéne menni pénteken premier bérlet, szombaton este A-bérletben, vasárnap este bérletszünetben kerül színre.

Szombaton délután *filléres helyárakkal* a legnagyobb operett siker a Száz piros rózsza kerül színre.

Vasárnap délután *olcsó helyárakkal* az idény slágere a „Vén diófa” van a színház műsorán a bemutató

előadás pompás szereposztásában.

Hétfőn este Verdi: *Rigoletto* című operája kerül színre dr Palló Imre, a m. kir. Opera örökös tagja, Raffay Erzsé, a m. kir. Opera tagja, Rácz Tilda, dr Dalnok Viktor, Lontas Konstantin és Littasy Károly operatársak vendégfelléptével. Felemelt helyárak. Jegyek elővételben még kaphatók.

Kedden este *Bolond Aszayné* van a színház műsorán Hotty Évával a címszerepben. *Olcsó helyárakkal*.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: Vén diófa.
Pénteken este: Debrecenbe kéne menni. (Premier bérlet.)

Szombaton d. u. Száz piros rózsza.
Szombaton este: Debrecenbe kéne menni. („A” bérlet.)

SPORT

Hirverő mérkőzéseket játszik labdarugó válogatottunk nagyobb vidéki városokban

A MLSz elnöksége elhatározta, hogy 1943-ban mindazon alkalmakkor, amikor erre mód nyílik, a magyar válogatott csapatot vidéki hirverő mérkőzésekre küldi. Megállapították már, hogy Békéscsaba, Szabadka, Ungvár, Kassa, Pécs, Sopron, Győr és Kaposvár számíthat elsősorban a magyar válogatott vendégszerzésére.

Elhatározták azt is, hogy március

15-én, a nemzeti ünnepnapon a magyar A) válogatott Békéscsabán fog vendégszerelni. Békéscsaba már évek óta kéri a magyar válogatott csapatot. Nagy társadalmi esemény lesz a meggyipirosmezcs magyar csapat megjelenése az alföldi városban. Valószínű, hogy ugyanezen a napon a B) válogatott és Budapest válogatottja még másik két vidéki városban fog játszani.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi ter 6.

Országos vasutas bajnokságra készülnek a MÁV TK ökölvívói

Dr Illés Gyula okl. ökölvívó mester készíti elő a versenyzőket

Február 6 és 7-re tüzték ki Budapestén az országos vasutas ökölvívó bajnokságot. A nagyjelentőségű viadala a nagyvárad MÁV TK is benevezett.

— Teljes erővel készülünk a pesti országos bajnokságra — mondja Kelemen Ferenc ügyvezető elnök. — Fiz versenyzőnk áll gondos edzés

alatt és remélhető, hogy dr Illés Gyula okl. ökölvívó mester irányításával meg is állják a fiúk helyüket. Az országos bajnokság előtt azonban még szeretnénk egy kisebb szabású háziversenyt is rendezni vagy valamely szomszédos város ökölvívóihoz átrándulni bemelegítő mérkőzésre, ez jót tenne fiainknak a nagy erőpróba előtt.

Országos levente sibajnoki verseny Mátraházán

Január 16 és 24 között tartják meg az előmérkőzéseket

A Leventék Országos Parancsnoka intézkedésére január 30-án és 31-én országos levente sibajnoki versenyt rendeznek Mátraházán. Az előmérkőzéseket a hadtest leventeparancsnokok és Budapest Székesfőváros Leventeparancsnoka tartja meg az álta-

lak kijelölt helyen és időben január 16 és 24-ike között. A hadtestverseny három szakaszból áll:

1. A leventelegények 12 km-es és az ifjuleventék 6 km-es sífutásából.
2. lesiklásból, közbeiktatott műlesiklással és

3. síugrásból.

A hadtestversenyen résztvenni kívánó iskolába nem járó leventék — beleértve a társadalmi egyesületek tagjait is — indulási szándékukat a leventegyűlések útján írásban jelentik be. A Levente Hírközpont jelentése szerint, ahol leventegyűléset nincs, közvetlenül az illetékes járási, városi, Budapest kerületi leventeparancsnokságnak kell jelenteni szintén írásban az indulási szándékot. Az iskolás leventék nevezésüket a KISOK-nak küldjék be. A nevezésnek tartalmaznia kell: a nevező nevét, születési idejét, lakóhelyét, sportegyesületének pontos megnevezését és hogy milyen versenyszámban kívánkozik a nevező indulni. A verseny költségeit a kinstár viseli.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján oras-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Megvételre keresünk új vagy teljesen jó karban lévő irógépet, Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémpipari szakosztály, Mezey Mihály-u. 4. 661

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Eladó 35 magasszárú gumihócsizma, gyapjú pokróc. Balogh, Szarvasy-u. 18. délelőtt 2-ig. 653

Zongorát vagy pianót intézet részére megvételre keresünk. Ajánlatokat zárt borítékban ár és márka megjelöléssel „Intézet” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazarépület. 637

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Ingatlan

Szöllő Gőrgőoldalou Csendőrtútcában, számos gyümölcsfával 6000 pengő alkalmi árban eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 663

Tehermentes telket azonnali készpénzzel fizetek. Cim a kiadóban. 654

Eladó sok ingatlan. **Kölcsönök** kaphatók betáblázásra. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. Irodai órák 9étől 2-ig 625

Allást nyel

Férfi és női jó szakmunkásokat kaptatfa és fasarokgyártáshoz felvesszünk. Szeptemberhat utca 15. 664

Cukrászsegédet, aki önállóan dolgozik, felvesz azonnala a Molnár cukrászda, Rákóczi-ut 26. 662

Különféle

15.000 pengővel üzleti vállalkozáshoz társat keresek. Cimeket „Üzlet” jellegre a kiadóba. 665

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznel, Kossuth-utca 5.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** relációs kiadó:
Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. Dezső-utca 5. szám.
körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi